

ZBIERKA **ZÁKONOV**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1997

Vyhlásené: 29.10.1997 Časová verzia predpisu účinná od: 01.01.2001 do: 31.08.2002

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

280

ZÁKON

z 2. októbra 1997

o Spoločnej zdravotnej poisťovni

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ
ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1

Predmet úpravy

Tento zákon upravuje zriadenie Spoločnej zdravotnej poisťovne, organizáciu, financovanie a vykonávanie zdravotného poistenia, na ktorého základe sa poskytuje zdravotná starostlivosť.

§ 2

Zriadenie Spoločnej zdravotnej poisťovne

(1) Zriaďuje sa Spoločná zdravotná poisťovňa (ďalej len „poisťovňa“) ako verejnoprávna inštitúcia na vykonávanie zdravotného poistenia; vzniká splynutím Poisťovne Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „poisťovňa ministerstva vnútra“), Vojenskej zdravotnej poisťovne a Železničiarskej zdravotnej poisťovne.

(2) Poisťovňa je právnická osoba.

(3) Sídлом poisťovne je Bratislava.

(4) Štát sa podieľa na zabezpečení platobnej schopnosti poisťovne poskytnutím návratnej finančnej výpomoci,¹⁾ a to do výšky 100 % jej platobnej neschopnosti.

§ 3

Vykonávanie zdravotného poistenia

(1) Poisťovňa vykonáva zdravotné poistenie pre osoby uvedené v § 10 (ďalej len „poistenec“).

(2) Poisťovňa najmä

- a) zabezpečuje výber a vymáhanie poistného, prirážok k poistnému, poplatkov z omeškania, pokút a poplatkov za nesplnenie oznamovacej povinnosti a financovanie vecných a peňažných plnení,
- b) uzatvára s právnickými osobami a fyzickými osobami zmluvy o poskytovaní zdravotnej starostlivosti a zmluvy o poskytovaní služieb s ňou súvisiacich,
- c) vykonáva kontrolnú činnosť a poradenskú činnosť,

d) uplatňuje náhrady vynaložených nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť voči tretím osobám v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania voči poistencom.

(3) Zdravotná starostlivosť sa poskytuje na základe zdravotného poistenia podľa tohto zákona v rozsahu a za podmienok ustanovených osobitnými predpismi,²⁾ ak tento zákon neustanovuje inak.

(4) Ak tento zákon neustanovuje inak, na zdravotné poistenie sa vzťahuje osobitný predpis.³⁾

§ 4

Špecifická zdravotná starostlivosť

(1) Poisťovňa uhrádza nad rámec ustanovený osobitným predpisom⁴⁾ poistencom uvedeným v § 10 ods. 1 aj špecifickú zdravotnú starostlivosť.

(2) Špecifickou zdravotnou starostlivosťou sa na účely tohto zákona rozumie poskytovanie špecifickej preventívnej zdravotnej starostlivosti (§ 5) a špecifickej zdravotnej starostlivosti poskytovanej v súvislosti so služobným úrazom, pracovným úrazom a chorobou z povolania⁵⁾ (§ 6).

§ 5

Špecifická preventívna zdravotná starostlivosť

(1) Špecifická preventívna zdravotná starostlivosť zahŕňa periodické preventívne lekárske prehliadky a mimoriadne preventívne lekárske prehliadky.

(2) Periodická preventívna lekárska prehliadka sa vykonáva raz za rok.

(3) U pilotov a ostatných členov posádok lietadiel sa periodická preventívna lekárska prehliadka vykonáva dva razy za rok.

(4) U vojakov základnej služby, náhradnej služby, žiakov stredných vojenských škôl a študentov vojenských vysokých škôl v pôsobnosti Ministerstva obrany Slovenskej republiky (ďalej len „vojenská škola“) sa za periodickú preventívnu lekársku prehliadku považuje aj vstupná lekárska prehliadka.

(5) Za periodickú preventívnu lekársku prehliadku sa ďalej považuje lekárske vyšetrenie vykonané ambulantne alebo ústavne, ak sa vykonalo počas troch mesiacov pred lehotou ustanovenou na periodickú preventívnu lekársku prehliadku alebo tri mesiace po nej.

(6) Mimoriadna preventívna lekárska prehliadka sa vykonáva podľa zdravotného stavu poistencov, u ktorých to určí ošetrojúci lekár.

(7) Špecifická preventívna zdravotná starostlivosť sa poskytuje v zmluvných zdravotníckych zariadeniach poisťovne.

§ 6

Špecifická zdravotná starostlivosť poskytovaná v súvislosti so služobným úrazom, pracovným úrazom a chorobou z povolania

Špecifická zdravotná starostlivosť poskytovaná v súvislosti so služobným úrazom, pracovným úrazom a chorobou z povolania zahŕňa

- a) výkony kompletného stomatologického ošetrovania poistenca po služobnom úraze, pracovnom úraze alebo po chorobe z povolania⁵⁾ vrátane vyhotovenia vhodnej náhrady chrupu,
- b) úhradu liečiv a zdravotníckych pomôcok na odstránenie následkov služobného úrazu, pracovného úrazu alebo choroby z povolania.⁵⁾

§ 7**Pripoistenie**

Na základe zmluvy o pripoistení poskytne poisťovňa v rozsahu určenom touto zmluvou úhradu nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť, ktorú by mal poistenec uhradiť v celom rozsahu alebo čiastočne.

§ 8**Zmluvy o poskytovaní zdravotnej starostlivosti**

(1) Poisťovňa uzatvára zmluvy o poskytovaní zdravotnej starostlivosti so zdravotníckymi zariadeniami Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Ministerstva obrany Slovenskej republiky, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky, Železníc Slovenskej republiky, ako aj s inými zdravotníckymi zariadeniami⁶⁾ (ďalej len „zdravotnícke zariadenie“).

(2) Pri vykonávaní úhrad za poskytnutú zdravotnú starostlivosť sa postupuje podľa osobitných predpisov,⁷⁾ ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 9**Liečenie v cudzine**

Úhrada nákladov za neodkladnú a nevyhnutnú zdravotnú starostlivosť pri náhlom ochorení alebo pri stave ohrozujúcom život, ku ktorému dôjde mimo územia Slovenskej republiky, a úhrada nákladov liečenia v cudzine sa poskytuje v rozsahu a za podmienok ustanovených osobitnými predpismi.⁸⁾

DRUHÁ ČASŤ**POISTENCI****§ 10****Osobný rozsah poistenia**

(1) Podľa tohto zákona sú v poisťovni poistení

- a) príslušníci Policajného zboru,
- b) vojaci v činnnej službe Armády Slovenskej republiky (ďalej len „armáda“), vojsk Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Železničného vojska Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky (ďalej len „železničné vojsko“) okrem osôb vykonávajúcich vojenské cvičenie,⁹⁾
- c) žiaci a študenti vojenských škôl, ktorí sa pripravujú na službu vojakov z povolania a nie sú vojakmi v činnnej službe,
- d) príslušníci Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky (ďalej len „zbor“),
- e) príslušníci Železničnej polície Slovenskej republiky (ďalej len „železničná polícia“),
- f) príslušníci Slovenskej informačnej služby (ďalej len „informačná služba“),
- g) zamestnanci Železníc Slovenskej republiky (ďalej len „železnice“).
- h) príslušníci Zboru požiarnej ochrany a zamestnanci obcí v mestských požiarňoch.

(2) Poisťovňa je povinná poistiť, ak o to požiadajú,

- a) zamestnancov, ktorí sú v pracovnom pomere k Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“), Ministerstvu obrany Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo obrany“), Ministerstvu dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky (ďalej len

„ministerstvo dopravy“), Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky a rozpočtovým organizáciám a príspevkovým organizáciám, ktorých zriaďovateľom sú uvedené ministerstvá, ku Kancelárii prezidenta Slovenskej republiky, Kancelárii Národnej rady Slovenskej republiky, k armáde, železničnému vojsku, zboru, útvarom Policajného zboru, informačnej službe, zamestnávateľom zúčastňujúcim sa na činnosti železníc, ako aj k príslušným odborovým organizáciám a poisťovni,

- b) zamestnancov iných štátnych orgánov,
- c) žiakov stredných odborných škôl a študentov vysokých škôl študijných odborov zameraných na železničnú dopravu,
- d) poberateľov dôchodkov¹⁰⁾ zo sociálneho zabezpečenia vojakov z povolania v pôsobnosti ministerstva obrany a ministerstva vnútra, príslušníkov Policajného zboru, zboru, informačnej služby,
- e) poberateľov príspevku za službu¹¹⁾ a výsluhového príspevku,¹²⁾
- f) manželov (manželky) a nezaopatrené deti¹³⁾ osôb uvedených v odseku 1 okrem vojakov základnej služby a vojakov náhradnej služby.

(3) Poisťovňa môže poistiť aj iné osoby, ak o to požiadajú, najmä

- a) osoby blízke¹⁴⁾ poistencom,
- b) účastníkov národného boja za oslobodenie,¹⁵⁾
- c) osoby, ktoré v súvislosti s vojnovou činnosťou alebo v súvislosti s pôsobením bojového prostriedku sa stali úplne alebo čiastočne invalidné.

§ 11

Vznik a zánik poistného vzťahu

(1) Poistný vzťah (ďalej len „poistenie“) osôb uvedených v § 10 ods. 1 písm. a) až f) vzniká dňom ich nástupu do služobného pomeru; ak ide o vojakov základnej služby, vojakov náhradnej služby alebo o žiakov a študentov vojenských škôl, dňom ich skutočného nástupu na vojenskú službu alebo štúdium na vojenskej škole. U osôb uvedených v § 10 ods. 1 písm. g) a h) vzniká poistenie dňom vzniku ich pracovného pomeru.

(2) Poistenie osôb uvedených v § 10 ods. 2 a 3 vzniká prvým dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po zápise poistenca do registra poisťovne.

(3) Poistenie osôb uvedených v § 10 ods. 1 zaniká najskôr po skončení služobného alebo pracovného pomeru alebo štúdia na vojenskej škole odo dňa, ktorý predchádza dňu vzniku poistenia v inej zdravotnej poisťovni okrem vojakov základnej služby alebo náhradnej služby, ktorým poistenie zaniká od posledného dňa kalendárneho mesiaca, v ktorom sa skončila ich základná služba alebo náhradná služba. Poistenca, ktorý po skončení základnej služby alebo náhradnej služby požiada o ďalšie trvanie poistenia, je poisťovňa povinná poistiť.

(4) Poistenie osoby uvedenej v § 10 ods. 1, ktorej sa skončil služobný pomer, pracovný pomer, základná služba, náhradná služba alebo sa skončilo štúdium na vojenskej škole z dôvodov poškodenia zdravia, zaniká spôsobom uvedeným v odseku 5.

(5) Poistencovi uvedenému v § 10 ods. 2 a 3 zaniká poistenie odo dňa, ktorý predchádza dňu vzniku poistenia v inej zdravotnej poisťovni.

(6) Dňom vzniku poistenia podľa tohto zákona zaniká poistencovi poistenie podľa osobitného predpisu.³⁾ V takomto prípade je poisťovňa povinná oznámiť vznik tohto poistenia u osôb

poistených podľa § 10 ods. 1 do 16 dní a u osôb poistených podľa § 10 ods. 2 a 3 do ôsmich dní od vzniku poistenia poisťovni, v ktorej bol poistenec poistený, a jeho zamestnávateľovi.

TRETIA ČASŤ ORGÁNY POISŤOVNE

§ 12

Samosprávne orgány a výkonné orgány

Poisťovňa vykonáva činnosť samosprávnymi orgánmi a výkonnými orgánmi.

§ 13

Samosprávne orgány

(1) Samosprávne orgány sú

- a) správna rada,
- b) dozorná rada.

(2) Funkčné obdobie samosprávnych orgánov je štvorročné.

(3) Za člena samosprávneho orgánu môže byť zvolený alebo vymenovaný len poistenec z radov poistencov uvedených v § 10 ods. 1 a 2, ktorý dosiahol vek najmenej 25 rokov a je občanom Slovenskej republiky.

(4) Členovia samosprávnych orgánov majú nárok na úhradu nákladov spojených s činnosťou v tomto orgáne. Za výkon funkcie v samosprávnom orgáne možno členovi samosprávneho orgánu priznať odmenu mesačne do dvojnásobku minimálnej mzdy;^{15a)} odmenu priznáva správna rada.

(5) Výkon funkcie v samosprávnom orgáne sa považuje za prekážku v práci z dôvodu všeobecného záujmu, pri ktorej patrí zamestnancovi voľno s náhradou mzdy podľa osobitných predpisov.¹⁶⁾

(6) Členstvo v jednotlivých samosprávnych orgánoch je nezastupiteľné a navzájom nezlučiteľné. Nezlučiteľné je aj s členstvom alebo s výkonom funkcie, či inej činnosti v inej zdravotnej poisťovni. Člen samosprávneho orgánu nesmie vykonávať funkciu v jeho výkonných orgánoch.

(7) Člen samosprávneho orgánu môže vykonávať rovnakú funkciu najviac v dvoch po sebe nasledujúcich funkčných obdobiach; člen správnej rady nemôže byť v nasledujúcom funkčnom období členom dozornej rady.

(8) Člena samosprávneho orgánu môže odvolať orgán, ktorý ho zvolil alebo vymenoval, ak

- a) bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin,
- b) začal vykonávať činnosť nezlučiteľnú s členstvom v samosprávnom orgáne (odsek 6),
- c) sa neodôvodnene nezúčastnil na troch po sebe nasledujúcich rokovaní samosprávneho orgánu.

(9) Samosprávny orgán volí a odvoláva predsedu samosprávneho orgánu a podpredsedu samosprávneho orgánu; volí ich zo svojich členov. Na voľbu predsedu samosprávneho orgánu a podpredsedu samosprávneho orgánu a na ich odvolanie je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých členov samosprávneho orgánu.

(10) Samosprávny orgán je schopný uznášať sa, ak je prítomná najmenej dvojtretinová väčšina všetkých členov. Na platné uznesenie je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých členov

okrem voľby a odvolania generálneho riaditeľa poisťovne (§ 20) (ďalej len „generálny riaditeľ“), kde je potrebný súhlas najmenej dvojtretinovej väčšiny všetkých členov.

(11) Predseda samosprávneho orgánu zvoláva a riadi rokovanie samosprávneho orgánu a zastupuje ho na rokovaníach s inými orgánmi.

(12) Pravidlá rokovania a spôsob rozhodovania orgánov uvedených v odseku 1 upravia ich rokovacie poriadky.

Správna rada

§ 14

Správna rada je najvyšší orgán poisťovne. Rozhoduje o všetkých zásadných otázkach týkajúcich sa činnosti poisťovne, najmä

- a) schvaľuje výročnú správu poisťovne po prerokovaní v dozornej rade,
- b) prerokúva návrh poisťového rozpočtu (§ 22 ods. 2) na nasledujúci kalendárny rok a účtovnú závierku; návrh poisťového rozpočtu na nasledujúci kalendárny rok a účtovnú závierku schvaľuje Národná rada Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“),
- c) dáva súhlas na použitie prostriedkov účelového fondu [§ 22 ods. 2 písm. c)],
- d) schvaľuje organizačný poriadok poisťovne, mzdový poriadok a rokovacie poriadky samosprávnych orgánov,
- e) volí a odvoláva generálneho riaditeľa.

§ 15

(1) Správnu radu tvorí deväť zástupcov poisťencov a deväť zástupcov zamestnávateľov, ktorí sú odborníkmi z oblasti ekonomiky, práva a zdravotníctva.

(2) Zástupcov poisťencov volia a odvolávajú odborové organizácie a v podmienkach ministerstva obrany a armády zhromaždenia delegátov zastupujúcich poisťencov tak, aby v nej bol

- a) jeden zástupca ministerstva vnútra,
- b) traja zástupcovia ministerstva obrany a armády,
- c) jeden zástupca ministerstva dopravy,
- d) dvaja zástupcovia zamestnancov železníc,
- e) jeden zástupca príslušníkov Policajného zboru,
- f) jeden zástupca príslušníkov zboru.

(3) Zástupcov zamestnávateľov vymenúvajú a odvolávajú štatutárne orgány zamestnávateľov tak, aby v nej bol

- a) jeden zástupca ministerstva vnútra,
- b) jeden zástupca ministerstva dopravy,
- c) dvaja zástupcovia železníc,
- d) jeden zástupca Policajného zboru,
- e) traja zástupcovia ministerstva obrany a armády,
- f) jeden zástupca informačnej služby.

(4) V prípade skončenia členstva v správnej rade počas funkčného obdobia nového člena volí alebo vymenúva ten orgán, ktorý volil alebo vymenoval člena, ktorému sa skončilo členstvo v správnej rade.

(5) Zasadnutia správnej rady zvoláva predseda správnej rady najmenej štyrikrát za kalendárny rok. Predseda správnej rady je povinný zvolať zasadnutie správnej rady do 15 dní aj vtedy, ak o to požiada najmenej polovica členov správnej rady, dozorná rada alebo generálny riaditeľ.

Dozorná rada

§ 16

(1) Dozorná rada vykonáva kontrolu dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov výkonnými orgánmi, zmluvných záväzkov poisťovne a jej celkového hospodárenia. Stanoviská a správy o výsledkoch svojej činnosti predkladá správnej rade.

(2) Dozorná rada vykonáva kontrolnú činnosť z vlastného podnetu alebo z podnetu správnej rady.

(3) Členovia dozornej rady sú pri vykonávaní svojej právomoci oprávnení nazeráť do účtovných dokladov všetkých orgánov a organizačných zložiek poisťovne a zisťovať stav a spôsob hospodárenia poisťovne.

§ 17

(1) Dozornú radu tvorí šesť zástupcov poisťencov a šesť zástupcov zamestnávateľov, ktorí sú odborníci z oblasti ekonomiky, práva a zdravotníctva.

(2) Zástupcov poisťencov volia a odvolávajú odborové organizácie a v podmienkach ministerstva obrany a armády zhromaždenia delegátov zastupujúcich poisťencov tak, aby v nej boli

- a) dvaja zástupcovia ministerstva obrany a armády,
- b) jeden zástupca ministerstva dopravy,
- c) jeden zástupca zamestnancov železníc,
- d) jeden zástupca príslušníkov Policajného zboru,
- e) jeden zástupca príslušníkov zboru.

(3) Zástupcov zamestnávateľov vymenúvajú a odvolávajú štatutárne orgány zamestnávateľov tak, aby v nej bol

- a) jeden zástupca ministerstva vnútra,
- b) jeden zástupca ministerstva dopravy,
- c) jeden zástupca železníc,
- d) jeden zástupca informačnej služby,
- e) dvaja zástupcovia ministerstva obrany a armády.

(4) V prípade skončenia členstva v dozornej rade počas funkčného obdobia nového člena volí alebo vymenúva ten orgán, ktorý volil alebo vymenoval člena, ktorému sa skončilo členstvo v dozornej rade.

(5) Zasadnutie dozornej rady zvoláva najmenej dvakrát za kalendárny rok jej predseda. Predseda dozornej rady je povinný zvolať zasadnutie dozornej rady do 15 dní aj vtedy, ak o to požiada najmenej polovica členov dozornej rady alebo správna rada.

§ 18 **Výkonné orgány**

(1) Výkonné orgány sú

- a) generálne riaditeľstvo,
- b) pobočky.

(2) Poistovňa môže podľa potreby zriaďovať expozitúry, ktoré sú detašovanými pracoviskami pobočky.

(3) Výkonné orgány zabezpečujú a vykonávajú činnosť poisťovne v rozsahu určenom organizačným poriadkom poisťovne.

(4) Vo výkonných orgánoch sa vykonávajú funkcie v pracovnom pomere k poisťovni.

(5) Generálny riaditeľ, vedúci zamestnanci generálneho riaditeľstva a riaditelia pobočiek poisťovne (ďalej len „riaditeľ pobočky“) nemôžu vykonávať podnikateľskú činnosť. Toto obmedzenie sa nevzťahuje na vykonávanie vedeckej, pedagogickej, publicistickej, literárnej alebo umeleckej činnosti.

§ 19 **Generálne riaditeľstvo**

(1) Generálne riaditeľstvo najmä

- a) zabezpečuje vykonávanie zdravotného poistenia, pričom utvára osobitné predpoklady na zabezpečenie špecifickej zdravotnej starostlivosti a riadi činnosť poisťovne,
- b) vykonáva rozhodnutia samosprávnych orgánov a zabezpečuje administratívne úkony spojené s ich činnosťou,
- c) zabezpečuje súčinnosť poisťovne s ústrednými orgánmi štátnej správy a s inými právnickými osobami a fyzickými osobami,
- d) zabezpečuje jednotný finančný, účtovný a informačný systém,
- e) riadi a kontroluje činnosť pobočiek.

(2) Na čele generálneho riaditeľstva je generálny riaditeľ, ktorého volí a odvoláva správna rada.

§ 20 **Generálny riaditeľ**

(1) Generálny riaditeľ je štatutárny orgán poisťovne a vystupuje v jej mene. Počas neprítomnosti ho zastupuje ním poverený zástupca.

(2) Generálny riaditeľ zodpovedá za činnosť správnej rady.

(3) Generálny riaditeľ vymenúva a odvoláva vedúcich zamestnancov generálneho riaditeľstva, ktorí sú v jeho priamej riadiacej pôsobnosti, a riaditeľov pobočiek.

(4) Generálny riaditeľ rozhoduje o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam vydaným v prvom stupni.

§ 21 Pobočky

(1) Pobočky vykonávajú činnosť v rozsahu určenom organizačným poriadkom poisťovne; v ňom sa zároveň určia ich sídla, územná pôsobnosť a ich organizačné usporiadanie.

(2) Činnosť pobočky riadi jej riaditeľ, ktorý ju zastupuje navonok a vydáva rozhodnutia v prvom stupni okrem rozhodnutí, ktoré vydáva revízny lekár podľa osobitných predpisov.⁷⁾

ŠTVRTÁ ČASŤ HOSPODÁRENIE POISŤOVNE

§ 22 Hospodárenie, správa majetku a poisťný rozpočet

(1) Poisťovňa hospodári s platbami poisťného, s vlastným majetkom, ktorý nadobudla vlastnou činnosťou, a spravuje majetok štátu podľa osobitného predpisu.¹⁷⁾

(2) Poisťovňa zostavuje poisťný rozpočet v členení na

- a) základný fond,
- b) rezervný fond,
- c) účelový fond,
- d) správny fond.

(3) Poisťovňa je povinná v termíne na predloženie návrhu štátneho rozpočtu predložiť národnej rade návrh poisťného rozpočtu na nasledujúci kalendárny rok a v termíne na predloženie návrhu štátneho záverečného účtu predložiť národnej rade návrh účtovnej závierky. Súčasťou predkladaného návrhu poisťného rozpočtu je stanovisko Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky a Ministerstva financií Slovenskej republiky.

(4) Na tvorbu a použitie fondov uvedených v odseku 2 sa vzťahuje osobitný predpis.¹⁸⁾

(5) Správny fond sa počas dvoch rokov odo dňa účinnosti tohto zákona tvorí vo výške najviac 5 % z príjmov poisťovne.

(6) Zostatky fondov sa prevádzajú do nasledujúceho kalendárneho roku bez obmedzenia.

(7) Peňažné prostriedky poisťovne musia byť uložené v banke alebo v bankách, ktoré majú sídlo v Slovenskej republike.

(8) Špecifická zdravotná starostlivosť podľa § 4 a 5 sa uhrádza zo základného fondu.

§ 23 Príjmy a výdavky poisťovne

(1) Príjmami poisťovne sú

- a) platby poisťného a prídely z prerozdelenia poisťného podľa osobitného predpisu,¹⁹⁾
- b) príjmy z uloženia prostriedkov fondov poisťovne,
- c) príjmy z majetku poisťovne,
- d) príjmy z prirážok k poisťnému, pokút, poplatkov z omeškania a poplatkov za nesplnenie oznamovacej povinnosti,

- e) príjmy z náhrad výdavkov vynaložených na zdravotnú starostlivosť poskytnutú v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb voči poisťovni, poistencom,
- f) platby od iných poisťovní vykonaných podľa uzatvorených zmlúv o finančnom vyrovnaní,
- g) dary a ostatné príjmy.

(2) Výdavkami poisťovne sú najmä

- a) výdavky za poskytnutú zdravotnú starostlivosť,
- b) úhrada nákladov iným poisťovňami alebo iným právnym subjektom za služby, ktoré sa poskytli poisťovni, poistencom na základe uzatvorených zmlúv,
- c) odvody podľa osobitného predpisu,¹⁹⁾
- d) výdavky za nevyhnutné a neodkladné liečenie v cudzine v rozsahu ustanovenom osobitným predpisom,²⁰⁾
- e) náklady na činnosť poisťovne.

(3) Poisťovňa nesmie podnikat'²¹⁾ s prostriedkami získanými z povinného zdravotného poistenia. Finančné prostriedky zo základného fondu nemôže poisťovňa použiť na splácanie úverov a s nimi súvisiace finančné plnenia, ktoré vyplývajú z úverových zmlúv.

(4) Poisťovňa môže podnikat' len s prostriedkami zmluvného poistenia a pripoistenia.

PIATA ČASŤ SPOLOČNÉ USTANOVENIA

§ 24 Poistné

(1) Na vymedzenie platiteľov poistného a jeho výšky, na platenie poistného, ustanovenie vymeriavacieho základu vrátane ustanovenia rozhodujúceho obdobia na jeho určenie, na splatnosť, odvod, vykazovanie, zúčtovanie, vrátenie a premlčanie poistného, ako aj na prirážku k poistnému, na poplatok z omeškania, pokuty a poplatky za nesplnenie oznamovacej povinnosti a na prerazdeľovanie poistného sa použijú ustanovenia osobitného predpisu.²²⁾

(2) Pri uplatňovaní nárokov poisťovne voči platiteľovi poistného, na ktorého bol vyhlásený konkurz alebo mu bolo povolené vyrovnanie podľa osobitného predpisu,^{22a)} sa použijú ustanovenia osobitného predpisu.^{22b)}

§ 25 Účtovníctvo

Poisťovňa vedie účtovníctvo v rozsahu a spôsobom ustanoveným osobitným predpisom.²³⁾

§ 26 Informačný systém

(1) Na zabezpečenie činnosti si poisťovňa utvára vlastný informačný systém.

(2) Poisťovňa vedie zoznam poisťencov, platiteľov poistného a zmluvných poskytovateľov zdravotnej starostlivosti; je oprávnená zhromažďovať a povinná uchovávať informácie umožňujúce identifikáciu poistenca 99 rokov od jeho narodenia.

(3) Používanie údajov vlastného informačného systému je výhradným právom poisťovne. Tieto údaje môže poskytovať len so súhlasom správnej rady a subjektov, ktorých sa údaje týkajú. Ustanovenia osobitných predpisov²⁴⁾ tým nie sú dotknuté.

(4) Poisťovňa je povinná utvoriť také organizačné a technické podmienky na prevádzku informačného systému, aby sa zabránilo jeho zneužitiu.²⁵⁾ Osobitnej ochrane podliehajú údaje o poistencoch uvedených v § 10 ods. 1 písm. a), b), d) až f).

(5) Informácie, ktoré sa týkajú poistencov, môže poisťovňa poskytnúť iba s ich súhlasom.

(6) Poisťovňa poskytuje bezplatne orgánom štátnej správy na úseku zdravotníctva a na úseku financovania a ostatným zdravotným poisťovňiam informácie týkajúce sa vzniku a zániku poistenia a údaje potrebné na rozhodovanie a riadenie zdravotníctva, na financovanie a fungovanie poisťového systému.

(7) Poisťovňa poskytuje bezplatne Štatistickému úradu Slovenskej republiky štatistické údaje v požadovanom rozsahu, štruktúre a periodicite ustanovenej osobitným predpisom.²⁶⁾

§ 27

Kontrolná činnosť

(1) Poisťovňa má právo vykonať kontrolu v zmluvnom zdravotníckom zariadení alebo u iného subjektu poskytujúceho zdravotnú starostlivosť poistencom kedykoľvek, a to aj bez predchádzajúceho oznámenia. U platiteľov poisťového má právo vykonať kontrolu len po predchádzajúcom písomnom oznámení.

(2) Poisťovňa vykonáva kontrolnú činnosť zameranú na účelnosť, efektívnosť a hospodárnosť

- a) revíznymi lekármi poisťovne a ďalšími odbornými zdravotníckymi pracovníkmi, ak ide o poskytovanie zdravotnej starostlivosti,
- b) osobitne určenými zamestnancami, ak ide o kontrolu hospodárenia s prostriedkami zdravotného poistenia, výpočtu poisťového a odvodu poisťového.

(3) Revízni lekári vykonávajú špecializovanú kontrolnú činnosť v súčinnosti s odborníkmi-konzultantmi.

(4) Na rozsah kontrolnej činnosti, povinnosti a oprávnenia kontrolných orgánov sa vzťahuje osobitný predpis.²⁷⁾

(5) U poistencov, ktorým sa poskytuje zdravotná starostlivosť podľa tohto zákona a ktorí sa zúčastňujú na nemocenskom poistení (zabezpečení) a dôchodkovom zabezpečení podľa osobitných predpisov, sa dočasná pracovná neschopnosť posudzuje, kontroluje a rozhoduje sa o nej podľa osobitných predpisov.²⁸⁾

§ 28

Náhrada vynaložených nákladov za poskytnutú zdravotnú starostlivosť

(1) Poisťovňa má právo voči tretím osobám na náhradu nákladov vynaložených na zdravotnú starostlivosť, ktorá sa poskytla v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania voči poistencom.

(2) Pri uplatňovaní práva na náhradu vynaložených nákladov poisťovňa postupuje podľa osobitného predpisu.²⁹⁾

§ 29**Osobitné konanie**

(1) Ak tento zákon neustanovuje inak, na rozhodovanie vo veciach zdravotného poistenia sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.³⁰⁾

(2) Pohľadávky na poistnom, prirážke k poistnému, poplatku z omeškania, pokutách a na poplatku za nesplnenie oznamovacej povinnosti voči platiteľom povinným platiť sú prednostné pohľadávky podľa osobitného predpisu.³¹⁾ Rozhodnutie na tieto pohľadávky sa vykonáva na základe právoplatného rozhodnutia (platobného výmeru) exekučným príkazom poisťovne.

(3) Proti platobnému výmeru týkajúcemu sa poistného, prirážky k poistnému, poplatku z omeškania, pokút a poplatku za nesplnenie oznamovacej povinnosti možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia.

(4) Proti posudku alebo opatreniu revízneho lekára možno podať námietky do piatich dní odo dňa, keď bol posudok alebo opatrenie doručené alebo oznámené.

(5) Odvolanie a námietky sa podávajú poisťovní prostredníctvom orgánu, ktorý o nich rozhodol v prvom stupni. Poisťovňa o nich rozhoduje s konečnou platnosťou.

(6) Právoplatné rozhodnutie poisťovne je preskúmateľné súdom podľa osobitných predpisov.³²⁾

ŠIESTA ČASŤ**PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA****Prechodné ustanovenia****§ 30**

(1) Práva a povinnosti z pracovnoprávných vzťahov, majetkových vzťahov a iných vzťahov zanikajúcej poisťovne ministerstva vnútra, Vojenskej zdravotnej poisťovne a Železničiarскеj zdravotnej poisťovne prechádzajú v celom rozsahu na poisťovňu.

(2) Osoby, ktoré sú ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona poistencami poisťovne ministerstva vnútra, Vojenskej zdravotnej poisťovne a Železničiarскеj zdravotnej poisťovne, sa dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona stávajú poistencami podľa tohto zákona.

(3) Na poistencov, ktorí boli ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona poistencami podľa § 4 ods. 2 a 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 276/1993 Z. z. o Poisťovni Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a o financovaní zdravotného poistenia v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 142/1995 Z. z., poistencami podľa § 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 92/1994 Z. z. o Vojenskej zdravotnej poisťovni alebo poistencami podľa § 4 ods. 2 a 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 201/1994 Z. z. o zdravotnom poistení železničiarov a o Železničiarскеj zdravotnej poisťovni a ktorí do 30 dní od nadobudnutia účinnosti tohto zákona požiadajú o skončenie poistenia v poisťovni, sa nevzťahuje lehota ustanovená v § 26 ods. 1 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 386/1996 Z. z.

(4) Správna rada zvolí generálneho riaditeľa najneskôr do šiestich týždňov od nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

(5) Do zvolenia generálneho riaditeľa vykonáva jeho funkciu riaditeľ poisťovne ministerstva vnútra.

§ 31

(1) Na prvé dva roky činnosti poisťovne sa samosprávne orgány utvárajú z doterajších členov samosprávnych orgánov poisťovne ministerstva vnútra, Vojenskej zdravotnej poisťovne a Železničiarkej zdravotnej poisťovne.

(2) Utvorenie samosprávnych orgánov podľa odseku 1 sa uskutoční do 30 dní od nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Doterajšie samosprávne orgány poisťovne ministerstva vnútra, Vojenskej zdravotnej poisťovne a Železničiarkej zdravotnej poisťovne zvolia na svojich spoločných zasadnutiach zástupcov do samosprávnych orgánov poisťovne takto:

- a) do správnej rady poisťovne: doterajšie správne rady poisťovne ministerstva vnútra – šesť členov, Vojenskej zdravotnej poisťovne – šesť členov a Železničiarkej zdravotnej poisťovne – šesť členov,
- b) do dozornej rady poisťovne: doterajšie dozorné rady poisťovne ministerstva vnútra – štyroch členov, Vojenskej zdravotnej poisťovne – štyroch členov a Železničiarkej zdravotnej poisťovne – štyroch členov.

(3) V samosprávnych orgánoch poisťovne utvorených podľa odsekov 1 a 2 má zastúpenie ministerstvo vnútra, ministerstvo obrany, ministerstvo dopravy, informačná služba, armáda, Policajný zbor, zbor a železnice.

(4) Doterajšie samosprávne orgány poisťovne ministerstva vnútra, Vojenskej zdravotnej poisťovne a Železničiarkej zdravotnej poisťovne okrem voľby členov podľa odseku 2 písm. a) a b) zvolia do správnej rady a dozornej rady po troch náhradníkoch s určením poradia, ktorí v prípade uvoľnenia miesta v samosprávnom orgáne nastúpia na uvoľnené miesto za odchádzajúcich členov.

§ 32

(1) Majetok poisťovne ministerstva vnútra, Vojenskej zdravotnej poisťovne a Železničiarkej zdravotnej poisťovne sa stáva od nadobudnutia účinnosti tohto zákona majetkom poisťovne. Majetok štátu spravovaný uvedenými poisťovňami prechádza dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona do správy poisťovne.

(2) Finančné prostriedky zdravotného poistenia vedené na bankových účtoch jednotlivých fondov poisťovne ministerstva vnútra, Vojenskej zdravotnej poisťovne a Železničiarkej zdravotnej poisťovne sa prevedú pred dňom zániku týchto poisťovní na bankové účty jednotlivých fondov poisťovne.

(3) Poisťovňa ministerstva vnútra, Vojenská zdravotná poisťovňa a Železničiarcka zdravotná poisťovňa prevedú do 15 dní po zriadení poisťovne po 10 miliónov Sk zo správneho fondu na účet poisťovne na krytie nákladov spojených s jej činnosťou.

§ 33

Zrušovacie ustanovenie

Zrušujú sa:

1. zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 276/1993 Z. z. o Poisťovni Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a o financovaní zdravotného poistenia v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 374/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.

- 142/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 271/1995 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 386/1996 Z. z.,
2. zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 92/1994 Z. z. o Vojenskej zdravotnej poisťovni v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 374/1994 Z. z.,
 3. zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 201/1994 Z. z. o zdravotnom poistení železničiarov a o Železničiarskej zdravotnej poisťovni,
 4. nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 162/1994 Z. z., ktorým sa vydáva Liečebný poriadok Vojenskej zdravotnej poisťovne.

§ 34 **Účinnosť**

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia okrem § 1, § 3 až 7, § 9 až 11, § 15, § 17, § 21 až 25, § 26 ods. 2 až 5, § 27 až 29, § 30 ods. 1 až 3, § 32 ods. 1 a § 33, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. júla 1998.

Michal Kováč v. r.

Ivan Gašparovič v. r.

Vladimír Mečiar v. r.

- 1) § 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 386/1996 Z. z.
- 2) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z. o Liečebnom poriadku v znení neskorších predpisov.
- 3) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov.
- 4) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 5) Napríklad § 93 zákona Slovenskej národnej rady č. 410/1991 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, § 190 Zákonníka práce, § 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 61/1993 Z. z. o zriadení Železničnej polície Slovenskej republiky.
- 6) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 7) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 8) § 7 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. § 11 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z.
- 9) § 39 Branného zákona v znení neskorších predpisov.
- 10) § 129 až 145 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.
- 11) § 119 zákona Slovenskej národnej rady č. 410/1991 Zb.
- 12) § 33 zákona č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch vojakov v znení neskorších predpisov.
- 13) § 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 193/1994 Z. z. o prídavkoch na deti a o príplatku k prídavkom na deti v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 134/1995 Z. z.
- 14) § 116 Občianskeho zákonníka.
- 15) Zákon č. 255/1946 Zb. o príslušníkoch československej armády v zahraničí a o niektorých iných účastníkoch národného boja za oslobodenie v znení zákona č. 101/1964 Zb.
- 15a) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 90/1996 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov.
- 16) Napríklad § 57 zákona Slovenskej národnej rady č. 410/1991 Zb., § 124 Zákonníka práce.
- 17) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 374/1996 Z. z.
- 18) § 49 až 54 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 19) § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 20) § 7 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z.
- 21) § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka.
- 22) § 10 až 25 a § 55 a 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 22a) Zákon č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov.
- 22b) § 71c a 71d zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 23) Zákon č. 563/1991 Zb. o účtovníctve v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1996 Z. z.

- 24) Napríklad zákon č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) v znení neskorších predpisov.
- 25) Zákon č. 256/1992 Zb. o ochrane osobných údajov v informačných systémoch.
- 26) Zákon Slovenskej národnej rady č. 322/1992 Zb. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov.
- 27) § 60 až 65 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 231/1995 Z. z.
- 28) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z. Zákon Slovenskej národnej rady č. 543/1990 Zb. o štátnej správe sociálneho zabezpečenia v znení neskorších predpisov.
- 29) § 57 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z.
- 30) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).
- 31) § 279 Občianskeho súdneho poriadku.
- 32) § 244 až 250s Občianskeho súdneho poriadku.

